

PUHU SELKOKIELTÄ

TAVOITTEET

Tuokiossa tutustutaan sanoihin ja fraaseihin, jotka liittyvät selkokielellä puhumiseen ja joilla voi pyytää toista osapuolta käyttämään selkokieltä erilaisten asioimistilanne-esimerkkien kautta.

MATERIAALI

[Puhu selkokieltä! -video](#)

A) Tehtäväliite.

Tuokion vetäjällä on (suuntaa antava) pohja asioimistilanteesta tai muusta tilanteesta, jossa osallistuja kohtaa haasteellista suomea puhuvan henkilön ja joutuu pyytämään tätä käyttämään selvempää kieltä. Tehtäviä voi keksiä lisää! Vetäjällä voi olla esim. asiakaspalvelijan, naapurin tai vanhemman rooli.

B) Fraasikortti

TUOKION KULKU

ESITTÄYTYMINEN

Esittäytytään vuorotellen piirissä.

VIDEO

Vetäjä aloittaa tehtävän kertomalla selkokielellä, mitä tuleva tuokio tulee pitämään sisällään. Myös selkokieli-käsite kannattaa selventää osallistujille esimerkein, ennen itse tehtävään menoa. Katsotaan yhdessä Puhu selkokieltä! -video tuokion herättelijäksi. Videota voi myös pysäyttää ja käydä tarkemmin läpi toistaen osallistujien kanssa.

ESIMERKKIDRAAMA

Jos vetäjiä on kaksi, voidaan asioimistilanne (LIITE A) näytellä läpi kerran esimerkin vuoksi (esimerkkidraama). Vetäjät voivat käyttää tehtävässä kaikkia fraaseja tai valita muutamia fraaseja tehtävää varten (LIITE B).

Vetäjä valmistautuu tuokioon etukäteen. Käsikirjoitusta ei tarvitse lukea paperista eikä opetella ulkoa, ja sitä saa soveltaa tilanteen mukaan. Vetäjän tehtävä on kuitenkin ensin tarkoitus puhua haasteellista suomea (tavalla tai toisella) ja sopeuttaa sitten puhettaan osallistujien pyyntöjen mukaan.

Fraaseja voi olla tarpeen toistaa useaan kertaan osallistujien kanssa ennen itse tehtävän aloittamista ja varmistaa, että jokainen ymmärtää mistä tehtävässä on kyse.

ASIOIMISTILANTEEN JA SELKOKIELEN HARJOITTELU

Esimerkkidraaman jälkeen osallistujat saavat tuokion **tehtävän**, josta on tarkoitus selvittää **omin sanoin**. Kaikilla voi olla sama tehtävä tai jokaisella oma. Apuna heillä on fraasikortti (B).

Esimerkkejä mahdollisille asioimistilanteille (katso myös liite A):

- Haluat hankkia kirjastokortin.
- Haluan tilata verokortin puhelimesta.
- Haluat kutsua lapsesi kaverin syntymäpäiville.
- Naapurisi matkustaa. Olet luvannut huolehtia kissasta ja kukista, kun hän on poissa. Nyt menet sopimaan asioista.
- Haluat avata uuden pankkitilin.
- Olet löytänyt kadulta kännykän. Viet sen poliisille.
- Olet hukannut kännykän. Menet kysymään poliisilta, olisiko joku löytänyt sen.
- Lapsellasi on aika hammaslääkärille. Aika ei sovi, ja haluat siirtää sen.
- Haluat keskustella asiasta opettajan kanssa.
- Haluan tilata verokortin puhelimesta.
- Haluan lähettää postissa paketin.
- Haluan hankkia HSL matkakortin.
- Olen ostanut viallisen tuotteen kaupasta ja haluan reklamoida.
- Lisää tehtäviä voi keksiä mielin määrin!

Osallistuja saa tehtävän ja ohjeen: *Ihminen, jonka kanssa puhut, käyttää vaikeita sanoja. Häntä ei ole helppo ymmärtää. Välillä hän yrittää puhua sinulle englantia. Yritä saada hänet puhumaan niin, että ymmärrät! Käytä apuna fraasikorttia (B)!*

Vetäjän tehtävä on antaa osallistujalle kunnan vastus! Hän puhuu aluksi ”kapulakieltä” ja käyttää pitkiä yhdyssanoja kuten henkilötietolomake, pankkisalaisuus, tilinkäyttöoikeus, vaitiolovelvollisuus, kehityskeskustelu, varhaiskasvatussuunnitelma, löytöpalkkio, ruoka-aineyliherkkyys... näitä vetäjän kannattaa miettiä ja listata itselleen etukäteen. Välillä vetäjä yrittää puhua englantia tai jotain muuta kieltä. Myös paikallismurre, slangit, mumiseminen, nopea puhe yms. ovat hyviä haasteita. **Vetäjän tulee kuitenkin reagoida osallistujan avunpyyntöihin, tehdä yhteistyötä ja tulla vastaan**, niin että tilanteesta lopulta selvitään ja ”draama” saa onnellisen lopun.

Vetäjä valmistautuu etukäteen valitsemalla tehtävälustasta sopivat tilanteet ja miettimällä omaa rooliaan niissä. Erityisesti hankalia sanoja on hyvä miettiä etukäteen ja tarvittaessa tehdä niistä lista. Riippuu vetäjän kokemuksesta, taidoista ja persoonallisuudesta, kuinka paljon esivalmisteluja tarvitaan. Osa vetäjistä pystyy hyvinkin heittäytymään tilanteeseen suoraa päätä. Toisille on tarpeen laatia jonkinlainen draaman runko. Kuvapankista, kirjastosta tai muista tuokion tehtäväpaikoista voi toimia hyvänä apuna tilanteen havainnollistamiseen.

Lisäelementti: Osallistajat voivat myös vuorollaan olla ”hankalasti” puhuvia henkilöitä, jos he innostuvat asiasta.

Tässä tuokiossa on eduksi, jos vetäjä osaa heittäytyä välillä vähän tyhmäksi tai muuten mukautua ”hankalan tyyppin” rooliin. Runsaasti huumoria ja leikkimielitä mukaan!

Tarvittaessa fraaseja voi olla hyvä toistaa osallistujien kanssa useaan kertaan, ennen itse tehtävän aloittamista.

KEHUT, KIITOKSET JA HYVÄSTELYT